РЕЦЕНЗИЯ

от д.ик.н.н. Нина Ангелова Дюлгерова,

професор във ВСУ „Черноризец Храбър”

на дисертационния труд за присъждане на образователната и научна степен “доктор” по политология

Автор: **ДАРХАН ТУАРБАЕВИЧ КИСИКОВ**
Тема: **ИКОНОМИКО-ПРАВНИ АСПЕКТИ НА МИГРАЦИЯТА В ЕВРАЗИЙСКИЯ СЪЮЗ**
Научни ръководители: проф. д.ик.н.Абдулджапар Сапарбаев
доц. д-р Драгомир Кръсктев,

1. **Кратки биографични данни за докторанта.**

Дархан Кисиков през 2007 г. завършва Правния факултет на Алмаатинския университет, а през 2010 г. – Казахстанския национален технически университет, факултет за изучаването на нефт и газ. През 2013 г. получава диплома от Академията за държавно управление при Президента на Република Казахстан. От 2015 т. е докторант на самостоятелна подготовка.

2. **Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи.**

През 21 век темата за емиграцията става една от най-актуалните акценти на съвременния свят в контекста на регионалните и глобалните п роцеси. През последните две години увеличаващият се с бързи темпове човешки поток в световен мащаб променя геополитическата картина в Европа, Азия и Африка.Това оказва сериозно влияние върху политическата стабилност, икономическата устойчивост и на етно-конфесионалните отношения във всака държава. В този контекст изследването на икономико-правните аспекти на миграцията в Евразийския икономически съюз е още един съществен щрих за анализ на промените и новите предизвикателства, които оказват съществено влияние върху политиката на държавите и съдбата на обществата и отделните хора в постсъветското пространство.

3. Характеристика и оценка на дисертационния труд.

Дисертационният труд се състои от увод, три глави , заключение и списък на използваната литература. Всяка грава последователно разкрива спицификата и различните аспекти на Евразийския икономически съюз.

В увода точно и ясно е представена актуалната картина на миграционния поток в постсъветското пространство като за пример е взет Казахстан. Докторантът оценява правилно ситуацията. „При сформирането на съвременни пазарни отношения, най-важната задача за правителството е създаването на условия за цивилизовано развитие на пазара на труда, насочено към създаване на условия за ефективна заетост на населението, осигуряване на баланс между търсенето и предлагането на работна ръка.” (с.5) Това намира логично продължение в основната цел на дисертацията, която е свързана с „анализа на трудовата миграция, която се извършва в условията на световната интеграция и върху основата на това са очелтани основните тенденции на международната миграция на работна ръка”. (с. 8) В увода ясно са посочени всички цели на изследването, методологията, пратическия принос на дисертационния труд.

Всяка от трите глави на дисертацията посочва различни аспекти на изследвания проблем. В първата глава докторантът рзкрива теоретичните постижения при изследването на трудовата миграция. Анализирайки различните теории на руските и чуждестрании автори, г-н Кисиков проявява добра информираност и обрисува обективна картина на постиженията на специалистите, занимаващи се с решаването на проблема на трудовата миграция в съвременния свят.

Във втора глава докторантът анализира общите и специфичните условия в Казахстан, свързани с решаването на проблемите на легалната и нелегална трудова миграция. В заглавието на тази глава има следните думи „в условията на световната интеграция”. През 2015 г. е трудно да се използва терминът „световна интеграция”. Вярно е, че се извършва икономическа глобализация, н

това става в условията на политическа фрагментация. По-добре е тази фраза да не се използва, защото това е спорен въпрос.

В третата глава, която е от ключово значение за цялото изследване, акцентът е поставен правилно върху пътищата и начините, концентрирани в реформиране на организационно-правното регулиране на трудовата миграция. Тук докторянтът отново показва, че е добре запознат с проблемите на трудовата миграция.

В заключението на дисертационният труд г-н Кисиков представя своята експертна концепция за раличните аспекти на трудовата миграция, за това как правителството решана, а също така и как по-успешно могат да се решат многобройните проблеми в тази област. В тази основна част на изследването докторантът представя създаденият от него модел за решаване по правен път на проблемите на трудовата миграция в Казахстан.

В **заключението** в синтезиран вид са представени основните тези на дисертационния труд.

4. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката.

Добре формулираната тема на дисертационния труд носи в себе си позитива на научно-приложната значимост на изследването. Много доброто познаване и използване на многобройните източници и литература, както и огромното количество фактологичен материал, който дисертантът анализира, многоаспектно. Това позволява на докторанта да създаде действен модел за решаването на проблема с трудовата миграция и възможностите за интегрирането на човешкия поток в различните постсъветски държави.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд.

Бархан Кисимов посочва седем самостоятелни публикации по темата на дисертационния труд. Те са в направлението на научните изследвания на автора и показват задълбоченост и последователност при подготовката и извършването на научноизследователския процес от докторанта, научния му ръководител и обучаващото го звено.

С докторанта нямам съвместни публикации;

6. Автореферат

Авторефератът е разработен съгласно законовите изисквания и съдържа основните проблеми и пътищата за тяхното решаване, посочени в дисертационния труд. Той дава пълна представа за научната стойност и практическата приложимост на постигнатите резултати от докторанта.

7. Критични забележки и препоръки

Докторантът представя за обсъждане силен и добре аргументиран дисертационен текст. Направените забележки ще помогнат на автора да подобри качеството на дисертацията си.

Логично би било в заглавието на дисертационния труд да се включи фразата на примера на Казахстан, тъй като основен акцент в дисертацията е изследването на процесите на трудовата миграция в тази страна. Това обаче не намалява доказаните достойнства на дисертационния труд.

7. Заключение

Дисертационният труд съдържа научни и научно-и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилника на ВСУ „Черноризец Храбър”

Дисертационният труд показва, че докторантът Бархан Кисимов притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по политически науки.

Това ми дава основание да дам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ по политология на Бархан Кисимов.”.

4.03. 2017. г.

София.

Рецензент:

Проф.д.ик.н. Нина Дюлгерова